

АСОЦІАЦІЯ ЮРИДИЧНИХ КЛІНІК УКРАЇНИ

**СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН ДІЯЛЬНОСТІ
на період з 2 половини 2016 до 2018 року**

(матеріали розширеної робочої зустрічі правління АЮКУ 30-31 травня 2016 року)

1. Оцінка роботи Асоціації юридичних клінік України перед стратегічним плануванням

Досягнення Асоціації юридичних клінік України за увесь час діяльності у хронологічному порядку:

2002 – Асоціація юридичних клінік України почала діяти як неформальна громадська спільнота.

2002 – за сприяння Асоціації Міністерством освіти і науки України надіслано деканам юридичних факультетів лист про результати роботи конференції «Розвиток програм, що допомагають вдосконалювати навчально-виховний процес на юридичних факультетах».

2002 – за сприяння Асоціації Міністерство юстиції України оприлюднило рекомендації Всеукраїнської міжвідомчої координаційно-методичної ради з правової освіти населення «Роль громадських приймалень та юридичних клінік по наданню правової допомоги населенню».

2003 – розроблено та прийнято на першому з'їзді Асоціації юридичних клінік України першу редакцію Стандартів юридичних клінік України.

2004-2005 – на другому та третьому з'їздах Асоціації юридичних клінік України прийнято Типове положення про юридичну клініку, Етичний кодекс юридичних клінік України, визначено та окреслено типовий тематичний план навчального спецкурсу «Основи юридичної клінічної практики»

2004 – проведено першу Всеукраїнську школу юридичної клінічної освіти.

2006 – Асоціація домоглась розробки і прийняття наказу Міністерства освіти і науки України від 3.08.2006 р. № 592 «Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України».

2006 – проведено першу Всеукраїнську олімпіаду юридичних клінік з інтерв'ювання та консультування клієнтів.

2008 – проведено перший Всеукраїнський тиждень права, де юридичні клініки виступили провідним зразком безоплатної правової допомоги.

2011 – проведено перший Міжвузівський відкритий дебатний турнір з прав людини для команд юридичних клінік.

2014 – проведено перший Всеукраїнський конкурс творів-есе студентів-клініцистів.

2014 – на черговому Всеукраїнському з'їзді Асоціації юридичних клінік України схвалено нову редакцію Стандартів діяльності юридичних клінік України.

Характеристика діяльності Асоціації юридичних клінік України з відновлення діяльності у 2013 до 1 половини 2016:

1) щодо руху юридичних клінік:

- активізація мережі;
- фрагментарно підвищено кваліфікацію керівників і викладачів юридичних клінік;
- вирішено ряд нагальних питань на з'їздах;
- посилення "привабливості" ЮК для студентів;
- підвищення якості діяльності ЮК, допомога новоствореним ЮК "на старті";
- оновлено зміст Стандартів діяльності ЮК;
- проводяться на регулярній основі деякі конкурси (олімпіада, дебатний турнір);

2) щодо мережування:

- покращення координації діяльності мережі ЮК;
- оновлення Правління, впровадження принципу демократичності в управління Асоціації;
- оновлення інструментарію аналізу діяльності юридичних клінік (реєстр);
- підтримується зв'язок із стратегічними партнерами БФ "Відродження", АВА/ROLI;
- започаткована співпраця з ОБСЄ у навчальному напрямі;
- налагодження партнерських зв'язків з УФПД;
- перші кроки у співпраці з іноземними мережами, зокрема з польськими колегами.

Орієнтири діяльності на основі аналізу роботи Асоціації юридичних клінік України з відновлення діяльності у 2013 до 1 половини 2016:

- впровадити Стандарти, моніторинг Стандартів діяльності ЮК;
- посилити роль юридичних клінік в системі безоплатної правової допомоги, включити в правове регулювання безоплатної правової допомоги;
- налагодити командну роботу Правління;
- зареєструвати АЮКУ як юридичну особу;
- розвивати міжнародну співпрацю;
- домогтися ефективнішого PR (комунікації);
- розробити і запустити в роботу сайту АЮКУ;
- покращити обіг інформації між Асоціацією та юридичними клініками;
- покращити безпосередню співпрацю між юридичними клініками;
- впровадити навчальні компоненти юридичної клінічної освіти в навчальний процес ВНЗ та проводити навчальні школи для ЮК;
- удосконалити електронні форми обліку заходів юридичних клінік.

2. Оновлення місії Асоціації юридичних клінік України

У чому унікальність Асоціації юридичних клінік України:

1) є неповторним ресурсом поєднання практики й науки, бачення різних поколінь та регіонів країни щодо розвитку вищої юридичної освіти та побудови в Україні суспільства, заснованого на ідеалах лібералізму та верховенства права;

2) об'єднує зусилля прогресивних представників вишів України заради якісної практичної підготовки студентів-юристів;

3) консолідує позицію юридичних клінік як унікальних суб'єктів надання безоплатної правової допомоги.

Місія Асоціації юридичних клінік України (короткий варіант):

Наша спільнота покращує якість вищої освіти через виконання соціальної функції – надання безоплатної правової допомоги та підвищення рівня правової культури українського суспільства.

Місія Асоціації юридичних клінік України (розширений варіант):

Асоціація юридичних клінік України — громадське об'єднання, діяльність якого спрямоване на розвиток юридичної клінічної освіти та розбудову мережі юридичних клінік.

Місією Асоціації юридичних клінік України є забезпечення функціонування якісних юридичних клінік в системі вищої юридичної освіти України.

Юридичний клінічний рух забезпечує системну підготовку юристів, готових до практичної професійної діяльності, тим самим сприяючи утвердженню в українському суспільстві верховенства права, доступу до правосуддя та підвищення рівня правової культури.

Складові місії Асоціації юридичних клінік України:

1) хто ми?

- об'єднання ЮК з метою координації і розвитку їх діяльності;

2) що ми робимо?

- підвищуємо якість вищої юридичної освіти;
- надаємо безоплатну правову допомогу;
- поширюємо правові знання;
- є платформою для обміну досвідом усіма учасниками юридичного клінічного руху в Україні;

- репрезентуємо юридичний клінічний рух;

3) для кого ми працюємо? хто отримує користь від нашої діяльності?

- юридичні клініки;
- студенти-правники;
- малозабезпечені верстви населення;
- усі, зацікавлені у підвищенні своїх правових знань;
- державні і громадські інституції, що працюють у галузі якісної вищої юридичної освіти та будують суспільство з пріоритетом верховенства права.

3. Планування діяльності на період з 2 половини 2016 до 2018

Напрями діяльності АЮКУ:

1. Сприяння розвитку якісної юридичної клінічної освіти в Україні

Мета – юридична клінічна освіта є невід’ємною частиною вищої юридичної освіти

2. Мережування юридичного клінічного руху

Мета – спільнота юридичних клінік і кожна окрема юридична клініка діють на стандартних засадах якості, вони відомі в суспільстві та у іноземних аналогічних мережах і є авторитетними партнерами, юридичний клінічний рух системно проводить традиційні заходи і бере участь у важливих для юридичних клінік напрямках суспільного розвитку

Головні очікувані результати у напрямі сприяння розвитку якісної юридичної клінічної освіти в Україні:

- Прийняте оновлене Положення про діяльність юридичної клініки, у якому відображено положення про: структурний підрозділ; наявність юридичної клінічної освіти в ліцензійних умовах ВНЗ; спецкурс "Основи юридичної клінічної практики"; унормування навантаження (посадових обов’язків) працівників юридичних клінік; матеріальне забезпечення; сертифікат випускника; особлива практика в юридичних клініках

- Особливості практичного навчання студентів на базі юридичних клінік відображено в Стандартах підготовки бакалаврів/магістрів права

- Особливості практичного навчання студентів на базі юридичних клінік відображено в законопроекті “Про вищу юридичну освіту”

- Унормування і забезпечення деталей навчальних компонентів юридичної клінічної освіти актами МОН:

- Спецкурс з основ юридичної клінічної практики включено в навчальні плани підготовки у юридичних вишах як вибіркового курсу

- Розроблені вимоги до юридичної клінічної освіти як умови ліцензування ВНЗ

- Реальне проходження студентами практики на базі юридичної клініки як офіційної практики студентів

- Унормоване навантаження працівників юридичних клінік

- Якісне методичне забезпечення юридичної клінічної освіти

Головні очікувані результати у напрямі мережування юридичного клінічного руху:

- Якісне інформування про діяльність юридичних клінік і їх комунікація

- Юридичні клініки впливають на важливі напрями суспільного розвитку

- Налагоджений моніторинг дотримання Стандартів діяльності юридичних клінік України

- Спільнота юридичних клінік відома своїми системними і якісними мережевими заходами, та бере участь у іноземних заходах юридичного клінічного руху

- Юридичні клініки функціонують незалежно від адміністративних змін у вишах, АЮКУ системно працює з ними

- Досягнення сталого рівноправного партнерства АЮКУ та УФПД

Маркери оцінки розвитку юридичного клінічного руху через 3 роки:

1. Асоціація юридичних клінік України є консолідованим сильним партнером
2. Юридична клінічна освіта є складовою вищої юридичної освіти
3. Юридичні клініки є структурними підрозділами ВНЗ, які готують юристів
4. Діяльність юридичних клінік врегульована на законодавчому рівні
5. Кожна юридична клініка має достатній рівень організаційного та ресурсного потенціалу для реалізації своїх завдань
6. Кожна юридична клініка підтримується і забезпечується керівництвом вишу
7. Юридичні клініки є реальними суб'єктами надання безоплатної правової допомоги
8. Кожен випускник юридичних клінік є володіє правозахисним світоглядом та практичними навичками правозастосовної діяльності

ПЛАН АЮКУ У НАПРЯМІ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ ЯКІСНОЇ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Мета – юридична клінічна освіта є невід’ємною частиною вищої юридичної освіти

Стратегічний результат	Заходи	Терміни	Виконавці	Ресурси
Прийняте оновлене Положення про діяльність юридичної клініки: структурний підрозділ; наявність ЮКО в ліцензійних умовах ВНЗ; спецкурс ОЮКП; унормування навантаження (труд. обов.) працівників ЮК; стандарти АЮКУ; забезпечення ЮК; сертифікат випускника ЮК; особлива практика	1. А) Сприяння утворенню робочої групи МОН Б) Прийняття МОН оновленого Положення про ЮК (в т.ч. як частина співпраці з УФПД)	Звернення до 15.06.16	Ю. Матвеева А. Галай	<ul style="list-style-type: none"> • відрядження для некиян • робота експертів • координація робочої групи
Особливості практичного навчання студентів на базі юридичних клінік відображено в Стандартах підготовки бакалаврів права	2. Встановлення (через ОБСЄ) контактів з робочою групою з розробки стандартів підготовки бакалавра права щодо включення пропозицій про ЮКО	до 10.09.16	А.Галай, Ю.Матвеева	<ul style="list-style-type: none"> • координаційна робота з включення пропозицій про ЮКО в стандарти підготовки бакалавра права
Особливості практичного навчання студентів на базі юридичних клінік відображено в законопроекті “Про вищу юридичну освіту”	3. Встановлення (через МОН, ОБСЄ, МФВ) контактів з робочою групою, якщо така буде створена	до 10.09.16	А.Галай, Ю.Матвеева	<ul style="list-style-type: none"> • координаційна робота з включення пропозицій про ЮКО в стандарти підготовки бакалавра права
Унормування і забезпечення деталей навчальних компонентів ЮКО актами МОН: • Спецкурс з основ юридичної клінічної практики включено в навчальні плани підготовки	4. А) Початок заходів із моніторингу спецкурсу, практики, унормування праці викладачів (як окремий пункт плану мережування) Б) у межах робочої групи МОН розробка ЮК як частини ліцензійних умов ВНЗ В) за потреби розробка окремих нормативних фрагментів про спецкурс, практику у ЮК та норми	За планом моніторингу протягом вересня	А.Галай Ю.Савелова Ю. Матвеева А. Галай	<ul style="list-style-type: none"> • окремий проект щодо моніторингу • відрядження для некиян • робота експертів • координація робочої групи

бакалаврів у юридичних вишах (як вибірковий курс) • Розроблені вимоги до юридичної клінічної освіти як умови ліцензування ВНЗ • Реальне проходження студентами практики на базі юридичної клініки як офіційної практики студентів • Унормоване навантаження працівників ЮК	праці викладачів	2016 р		
---	------------------	--------	--	--

Компонент системної співпраці з ОБСЄ

Якісне методичне забезпечення ЮКО	5. Доопрацювання і видання навчального посібника для студентів з ОЮКП А) Зв'язатись з авторами та узгодити поліпшення їх розділів, визначитись із доопрацюванням або ротацією колективу; доопрацювання і редагування; видання Б) Апробація навчального посібника з ОЮКП В) Розробка методичного посібника для викладачів з ОЮКП Г) Поточна робота з покращення методичного забезпечення ЮКО	3.06, 15.06, 3-4 завдання буде визначено в процесі 3 місяці після видання 2017 Постійно	М. Лоджук А. Галай	Проект ОБСЄ: • координація роботи з доопрацювання посібника • кошти на редагування та видання посібника • робочі зустрічі • проведення презентацій та шкіл (тренінгів) • аналогічно навчальному посібнику • відповідальна особа
-----------------------------------	---	---	-----------------------	---

ПЛАН АЮКУ У НАПРЯМІ МЕРЕЖУВАННЯ ЮРИДИЧНОГО КЛІНІЧНОГО РУХУ

Мета – спільнота юридичних клінік і кожна окрема юридична клініка діють на стандартних засадах якості, вони відомі в суспільстві та у іноземних аналогічних мережах і є авторитетними партнерами, юридичний клінічний рух системно проводить традиційні заходи і бере участь у важливих для юридичних клінік напрямках суспільного розвитку

Стратегічний результат	Заходи	Терміни	Виконавці	Ресурси
Якісне інформування про діяльність юридичних клінік і їх комунікація	1. Створення google-розсилки усіх юридичних клінік	09. 2016	М.Б. Цип'ящук	Інтернет, gmail, відповідальні особи від кожної ЮК
	2. Запуск і презентація сайту юридичних клінік для ЮК	Вересень 2016 року	А.Галай, М. Лоджук	Інтернет Мас-медіа
Юридичні клініки впливають на важливі напрями суспільного розвитку	3. Визначення фокусів впливу ("мінігрупи" клінік, які працюють над однією темою) на 2016-2018 роки А) Формування проблематики (інформаційного	28.08. 2016	М. Цип'ящук Ю. Савелова	• Листи до юридичних клінік • Он-лайн платформи спілкування • З'їзд • Загальний план та плани напрямів

	<p>листа) для презентації перед юридичними клініками – надсилання листа</p> <p>Б) Розробка гугл або іншої електронної форми для обрання найбільш актуальних тем-фокусів (не більше трьох) – голосування</p> <p>В) Проведення голосування, аналіз результатів голосування та формування “робочих груп” клінік за напрямками</p> <p>Г) Планування заходів діяльності груп до 2020 року, включає в себе визначення відповідальних членів Правління за кожен із “фокусів”</p> <p>Д) Проміжний аналіз (звітність) за станом реалізації фокусних напрямків, коригування запланованих заходів</p>	<p>10.09. 2016</p> <p>До 30.09 2016</p> <p>10.12.2016</p> <p>Жовтень 2017</p>	<p>Члени правління, ін.відповідальні особи</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Робочі зустрічі •Оплата проїзду/харчування •Приміщення для зустрічей •Аналітичні звіти-статті •Мас-медіа – статті
	<p>4. Пошук спільних проектних ініціатив, що цікаві і можливі для обох партнерів (дослідження, публікації, збірки роз’яснень, тренінги, медіа-виступи). Умова – пропозиція обговорюється перед поданням проекту, а не постфактум.</p>	<p>Постійно</p>	<p>А. Галай</p>	<p>Окремі проектні пропозиції</p>
	<p>5. УФПД допомагає АЮКУ у комунікації із гравцями системи БПД та підтримці у визначенні ролі та її урегулюванні на управлінському та правовому рівнях</p>	<p>За пропозиціями УФПД</p>	<p>В.Янишен</p>	<p>Окремий системний план/проект з УФПД</p>
<p>Налагоджений моніторинг дотримання Стандартів діяльності юридичних клінік України</p>	<p>6. Ініціювання проекту з системного моніторингу дотримання Стандартів з метою надання допомоги якісній роботі юридичних клінік:</p> <p>А) Формування концепції проекту</p> <p>Б) Запуск і реалізація проекту</p> <ul style="list-style-type: none"> • розробка методології моніторингу ЮК • вивчення польського досвіду моніторингу • навчання моніторів • проведення моніторингових візитів та зустрічей з керівництвом регіональних юридичних вишів • зворотній зв’язок з ЮК щодо впровадження 	<p>10.09.2016</p> <p>Два роки з моменту підтримки проекту</p>	<p>А. Галай</p>	<ul style="list-style-type: none"> • робота експертів з розробки методології моніторингу ЮК • вивчення польського досвіду моніторингу • навчання моніторів • відрядження моніторів • робота з підготовки експертних висновків і загального звіту • робота із зворотного зв’язку • конференція для деканів

	<p>рекомендацій моніторингових місій</p> <ul style="list-style-type: none"> • підготовка загального експертного висновку • поширення загального висновку з моніторингу діяльності ЮК серед спільноти юридичних вишів • АЮКУ приймає до своїх членів лише ті юридичні клініки, які відповідають Стандартам (з початку проекту моніторингу) 			
	7. Організація діючої системи обліку роботи, яка б відображала не лише кількісні показники, а демонструвала фактичну роботу ЮК	З моменту оприлюднення загального висновку з моніторингу	А. Галай	<ul style="list-style-type: none"> • через посилення відповідальності керівників юридичних клінік, що забезпечується вишами
Спільнота юридичних клінік відома своїми системними і якісними мережевими заходами, та бере участь у іноземних заходах юридичного клінічного руху	<p>8. Проведення традиційних спільних (мережевих) заходів</p> <p>А) Визначення заходів, які повинні стати традиційними “візитними картками” саме Асоціації</p> <p>Б) Надання підтримки спільним заходам для юридичних клінік</p> <p>В) Олімпіада з консультування: визначення організаційно-фінансових засад (разом з УФПД)</p> <p>Г) Олімпіада з консультування: проведення</p> <p>Д) Організація та проведення Дебатного турніру з прав людини</p> <p>Е) Організація та проведення шкіл для юридичних клінік(разом з ОБСЄ)</p> <p>Є) З'їзд АЮКУ спільно з дискусійною платформою щодо юридичної клінічної освіти</p> <p>Ж) Налагодження постійних партнерських зв'язків з внутрішніми спонсорами заходів АЮКУ (бізнес-середовище)</p> <p>З) участь представників АЮКУ у іноземних заходах юридичного клінічного руху на стабільних організаційно-фінансових засадах</p>	<p>Постійно</p> <p>За зверненнями Вересень 2016</p> <p>Березень 2017</p> <p>Грудень 2016</p> <p>Весна 2017, осінь 2017</p> <p>2017</p> <p>До 03.2017</p> <p>Постійно</p>	<p>А. Галай, члени правління</p> <p>А. Галай</p> <p>Ю. Савелова ЮК, організатор конкурсу</p> <p>А. Галай, ЮК, організатор конкурсу</p> <p>Ю. Матвеева</p> <p>А. Галай, ЮК, організатор</p> <p>А. Галай, члени правління</p> <p>А. Галай, М. Цип'яшук</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Аналітична робота • Відрядження • Листування • Робочі зустрічі • Пошук партнерської підтримки (проїзд, проживання, харчування, призи, аудиторії, судді) • Залучення тренерів, учасників і суддів з іноземних партнерських мереж • Участь у іноземних етапах • Участь у іноземних заходах юридичного клінічного руху • Презентаційні матеріали • Мас-медіа – статті
Юридичні клініки	9. Комунікаційна допомога в отриманні	за запитами	А. Галай	<ul style="list-style-type: none"> • Надсилання звернень

функціонують незалежно від адміністративних змін у вишах, АЮКУ системно працює з ними	підтримки функціонування юридичних клінік у конкретних вишах за запитами			<ul style="list-style-type: none"> • Зустрічі із представниками вишів • Використання інструментарію положення МОН
	10. Наукова експертиза локальних актів та організаційних засад діяльності юридичних клінік вишів	за запитами	Усі члени Правління	<ul style="list-style-type: none"> • Надсилання звернень • Зустрічі із представниками вишів
	11. АЮКУ організаційно підтримує юридичні клініки України, незалежно від їх членства	за запитами	А. Галай	<ul style="list-style-type: none"> • Надсилання звернень • Зустрічі із представниками вишів • Використання інструментарію положення МОН
Компонент системної співпраці з УФПД				
Досягнення сталого рівноправного партнерства АЮКУ та УФПД	12. Участь представників юридичних клінік у навчальних заходах УФПД А) Запрошення за прозорим відбором АЮКУ 1-3 учасників (викладач-студент) на навчальні заходи УФПД, повідомлення про захід за 2-3 тижні Б) як одна із позицій призів на конкурсах між ЮК (участь команди, що зайняла місце)	За планом УФПД	Ю. Савелова	Критерії відбору (документ), проїзд/проживання/харчування
	13. Спільний проект управлінської підготовки АЮКУ А) Пропозиція для УФПД окремих сесій на навчальних заходах у проектах АЮКУ Б) Системна ініціатива щодо пошуку проекту підвищення оргспроможності із кількох блоків (управління проектами, фандрейзинг, внутрішня і зовнішня комунікація). Це Розробка і проведення тренінгів у форматі правління АЮКУ+, тренери і сесії визначаються спільно, можливо патронаж УФПД одного з проектів АЮКУ	А) Перед навчальними заходами Б) зустріч у вересні 2016	А. Галай	1) проекти АЮКУ 2) окрема проектна пропозиція з гонорарами, конференц-сервісом, проїздом/проживанням/харчуванням, можливо як частини більшого проекту із організаційної спроможності АЮКУ